

REPERE METODOLOGICE PRIVIND ORGANIZAREA PROCESULUI EDUCAȚIONAL LA LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

(Instituții de învățământ primar și secundar cu instruire în limbile minorităților naționale)

PRELIMINARII

Disciplina Limba și literatura română are un rol decisiv în procesul formării profilului intelectual - moral al viitorul absolventul. În conformitate cu prevederile Codul Educației al Republicii Moldova, competența-cheie de comunicare în limba română este una dintre prioritățile procesului educațional. Dominanta civică pe care o valorifică plenar această disciplină obligatorie constituie un imbold indiscutabil pentru asumarea conștientă a rolului de model pedagogic de către fiecare cadru didactic în parte. Cunoașterea limbii române constituie o formă de înțelegere și asumare a dialogului intercultural pentru toate minoritățile din țară. În vederea asigurării condițiilor favorabile pentru integrarea sociolingvistică a reprezentanților minorităților etnice, Ministerul Educației va continua implementarea *Programului pentru asigurarea calității învățării limbii române în instituțiile de învățământ general cu instruire în limbile minorităților naționale (2016 – 2020)*.

CADRU NORMATIV DE ORGANIZARE A PROCESULUI EDUCAȚIONAL

Documentele de tip reglator, în baza cărora se va organiza procesul educațional, în anul de studii 2017-2018, sunt:

- *Codul Educației al Republicii Moldova*. Chișinău, 2014, nr. 152 din 17.07.2014 (publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 319-324, art. nr. 634 din 24.10.2014);
- *Programului pentru asigurarea calității învățării limbii române în instituțiile de învățământ general cu instruire în limbile minorităților naționale 2016 – 2020* (aprobat prin HG nr. 904 din 31.12.2015);
- *Concepția didactică a disciplinei Limba și literatura română în școlile cu limba rusă de instruire* (aprobată prin Hotărârea Colegiului Ministerului Învățământului nr. 17 din 21.11.95);
- *Cadrul de referință al Curriculumului Național* (2017);
- *Limba și literatura română, Curriculum pentru învățământul primar (clasele I-IV), pentru instituțiile de învățământ preuniversitar cu limba rusă de instruire* (aprobat prin ordinul ME nr. 331 din 12.05. 2010);

- *Limba și literatura română, Curriculum pentru învățământul primar (clasele I-IV), pentru instituțiile de învățământ preuniversitar cu limba rusă de instruire* (aprobat prin ordinul ME nr. 331 din 12.05. 2010);
- *Limba și literatura română, Curriculum pentru învățământul gimnazial (clasele V - IX), pentru instituțiile de învățământ preuniversitar cu limba rusă de instruire* (aprobat prin ordinul ME nr. 244 din 27.04. 2010);
- *Limba și literatura română pentru instituțiile cu predare în limba rusă. Ghid de implementare a curriculumului modernizat pentru etapa liceală.*– Chișinău, Editura Cartier (2010);
- *Limba și literatura română pentru instituțiile cu predare în limba rusă. Ghid de implementare a curriculumului modernizat pentru etapele primară și gimnazială* (2011);
- *Standardelor de eficiență a învățării Limbii și literaturii române* (2012);
- *Referențialul de evaluare la limba și literatura română din perspectiva formării competențelor* (2014);
- *Ordinului Ministerului Educației nr. 872 din 17 octombrie 2016 cu privire la punerea în aplicare a Hotărârii Consiliului Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică nr. 167 din 07.07.2016 și nr. 205 din 25.07.2016 cu privire la aprobarea recomandărilor de aplicare a normelor ortografice de scriere a lui â și sunt în limba română;*
- *Dispoziția nr. 624 din 21 noiembrie 2016 cu privire la punerea în aplicare a ordinului Ministerului Educației nr. 872 din 17 octombrie 2016;*
- *Regulamentul-tip de organizare și funcționare a instituțiilor de învățământ primar și secundar, ciclul I și II* (aprobat prin ord. ME nr. 235 din 25 martie 2016);
- *Regulamentul de evaluare și notare a rezultatelor școlare, promovare și absolvire în învățământul primar și secundar* (aprobat prin ord. nr. 638 din 30 iunie 2016).

DOMINANTA CURRICULARĂ

Numărul de ore alocat pentru disciplinele Limba și literatura română este în strictă conformitate cu prevederile Planului-cadru pentru învățământul primar, gimnazial și liceal anul de studii 2017 – 2018.

Până la realizarea noii reforme curriculare, profesorul va continua implementarea curriculumului modernizat (2010) la disciplinele Limba și literatura română. Astfel, centrarea demersului educațional pe formarea/dezvoltarea competențelor constituie axa de care se va ghida profesorul în proiectarea/realizarea parcursului didactic. Viziunea abordată va urmări atingerea **standardelor de eficiență a învățării la disciplină**, în corespundere cu domeniile și competențele specifice pentru fiecare treaptă de școlaritate, realizându-se gradual, pe cicluri de școlaritate, în corespundere cu principiile Educației Bazate pe Calitate.

TEMA DE CERCETARE ȘI APLICARE

Paradigma modernă a educației implică o viziune holistică asupra procesului educațional, prin identificarea elementelor transferabile din cadrul mai multor discipline școlare. Pornind de la necesitățile de formare ale tinerilor și în vederea asigurării unei viziuni împărtășite a tuturor profesorilor în raport cu prioritățile pe care ni le propunem, precum și a corelării dominantei didactico-metodice cu prevederilor Codului Educației, în perspectiva

asigurării unui proces de învățare centrat pe necesitățile de formare ale elevului, propunem următoarea **temă de cercetare și aplicare** pentru anul școlar 2017-2018:

„Formarea culturii comunicării prin asigurarea caracterului funcțional al competențelor elevului la limba română”.

Proiectarea activității didactice va respecta principiul învățării centrate pe elev. În acest context, valorificarea temei de cercetare și aplicare oferă cadrului didactic oportunitatea creării situațiilor interactive și motivante pentru comunicarea și interacțiunea dintre elevi la nivel de clasă, de instituție și chiar cu elevi din alte orașe.

A. ÎNȚELEGERE A FENOMENULUI LINGVISTIC

În vederea asigurării funcționalității demersului educațional în vederea formării culturii comunicării elevilor prin asigurarea caracterului funcțional, recomandăm elaborarea de algoritmi cu pași concreți de lucru pentru facilitarea procesului de înțelegere a fenomenului lingvistic.

Așa de exemplu pentru explicarea fenomenului gramatical profesorul va ghida elevii spre:

- a. examinarea situației de comunicare (o situație de viață concretă);
- b. crearea motivației pentru studiere;
- c. stabilirea condițiilor de utilizare;
- d. explicarea algoritmului de conjugare/declinare;
- e. exersarea (oral/în scris) la nivel de:
 - ✓ cuvinte;
 - ✓ îmbinări de cuvinte;
 - ✓ enunțuri/contexte;

La toate treptele de școlaritate, recomandăm realizarea **dictărilor de cuvinte și a dictărilor de sintagme** cu valorificarea unor ortograme mai dificile pentru unii elevi. Selecția cuvintelor poate fi realizată și în baza unui criteriu, de exemplu, gramatical sau comunitatea semantică.

B. REGULI DE LUCRU CU VOCABULARUL

În vederea valorificării temei de cercetare și aplicare propuse recomandăm ca în procesul organizării demersului educațional să fie respectat:

A. Regula consecutivității prezentării cuvintelor noi:

- a. se va ține cont de semnificația contextuală a cuvântului nou;
- b. se va ține cont de caracterul pronunțării;
- c. se va ține cont de mărimea cuvântului;
- d. se va ține cont de înțelegerea sensului (sensul concret/propriu sau sensul abstract/figurat);
- e. se va ține cont de asocierile fonologice (în cazul în care forma cuvântului în limba română este asemănătoare cu cea din limba maternă);

B. Regula ariei tematice vocabularului (presupune raportarea cuvintelor la anumite câmpuri lexicale și/sau conceptual);

C. Regula semantizării sau a explicării sensului (se va realiza cu ajutorul suportului ilustrativ, a valorificării în context, lucru cu dicționarul bilingv, utilizarea sinonimelor sau a antonimelor cuvântului etc.);

D. **Regula reluării** repetate presupune reluarea, pe parcursul unității de învățare, a vocabularului nou, în vederea asigurării retenției și automatizării utilizării noilor lexeme;

E. **Regula frecvenței și a construirii de limbaj** (presupune alegerea vocabularului în dependență de funcția activă sau pasivă a cuvântului în construirea de limbaj).

În vederea fortificării perspectivei acționale în procesul predării, responsabilii de limba și literatura română și literatura universală din cadrul OLSDI vor asigura valorificarea temei de cercetare și aplicare prin:

- Familiarizarea profesorilor cu prevederile reperelor metodologice la disciplină;
- Diseminarea și argumentarea, în cascadă, a temei de cercetare și aplicare;
- Livrarea aspectului metodic-științific - consultanță și organizare de seminare tematice (în anexa 3 este propusă o listă de bibliografie recomandată).

Totodată, în conformitate prevederile articolul 85 din *Regulamentul-tip de organizare și funcționare a instituțiilor de învățământ primar și secundar, ciclul I și II*, cu privire la atribuțiile Comisiei metodice la nivelul instituției școlare, se va urmări:

- Elaborarea unui plan de activitate în vederea valorificării temei de cercetare și aplicare (parte a Planului de activitate al comisiei metodice);
- Implementarea aspectelor teoretico-metodice a temei de cercetare și aplicare în cadrul orelor;
- Diseminarea experiențelor avansate și a modelelor practice de punere în aplicare a temei de cercetare prin publicarea buletinelor școlare și/sau a articolelor de specialitate.

STRATEGIA DE PROIECTARE

Toate recomandările specificate conform reperelor metodologice din anul precedent sunt valabile, inclusiv lista manualelor școlare aprobate de către Ministerul Educației. În procesul de elaborare a **proiectării de lungă durată**, profesorul se va conduce de documentele oficiale (*Planul-cadru pentru învățământul primar, gimnazial și liceal pentru anul de studii 2017-2018, Curriculumul la limba străină, 2010*) și concepția educațională a disciplinei. Va discrimina elementele obligatorii de cele opționale: conținuturile curriculare sunt obligatorii pentru studiu. Alegerea motivată a textului și distribuirea judicioasă a timpului este la discreția profesorului.

Se solicită, în continuare, proiectarea demersului educațional pe **unități de învățare** care permit abordarea didactică holistică a demersului educațional. În acest sens, cadrul didactic are libertatea de a opta pentru unul dintre modele recunoscute din literatura de specialitate, respectând principiile directori. Numărul de ore alocat pentru o unitate de învățare va varia între **8 – 12 lecții**. Este important să reținem că elementul de noutate în macroproiectare, pentru clasele I-III, este **rubrica produsul de evaluat**.

Model de proiectare recomandat

Compe tența specifi	Subcom petențe	Unitatea	Conținutu ri	Modele de vorbire	Produsu l de evaluat	Resurse didactic e	Data	Nr de ore
---------------------------	-------------------	----------	-----------------	-------------------------	----------------------------	--------------------------	------	--------------

că	Audiere	Vorbire						
----	---------	---------	--	--	--	--	--	--

La prima lecție, profesorul familiarizează elevii cu manualul școlar, cu domeniile specifice de structurare a conținuturilor conform curriculumului, cu lecturile obligatorii și facultative pe care le propune. Profesorul va respecta statutul elevului de coautor și de partener al învățării. Totodată, la această oră, elevului i se vor actualiza elementele setului obligatoriu al elevului la disciplină:

- Caiet de studiu;
- Caiet de teme nr.1 și nr. 2 (utilizate prin rotație);
- Caiet pentru probe de evaluare;
- Caietul de cuvinte (obligatoriu începând cu clasa a III);
- Portofoliul elevului (portofoliul va respecta un algoritm unic, la nivel de clasă, de structurare a compartimentelor, elaborat împreună cu elevii).
- Portofoliul profesorului (pentru clasele I- III va conține, în mod obligatoriu, diagramele de monitorizare a progresului elevului în baza evaluării criteriale).

INSTRUMENTARUL DIDACTIC

Selectarea resursele procedurale este o prerogativă a cadrului didactic prin care acesta își confirmă măiestria profesională. Recomandăm utilizarea judicioasă, dar și creativă a strategiilor didactice, în mod special, a tehnicilor și metodelor didactice care stimulează dezvoltarea gândirii critice a elevilor. Se vor utiliza în mod asumat și responsabil tehnologiile informaționale, inclusiv instrumentele Web 2.0 care oferă multiple oportunități de formare a competenței-cheie de comunicare.

Utilizarea suporturilor audio-vizuale facilitează procesul de dezvoltare a unor parametri de pronunție corectă în limba română, de aceea se va încuraja vizionarea la domiciliu a varia emisiuni cognitive, filme artistice și documentare, spectacole etc., corelate conținuturilor educaționale și realizate în limba română literară. Precizăm că la utilizarea surselor digitale, a site-urilor didactice, profesorul va ține cont de faptul că accesarea acestora este posibilă dacă există opțiunea *open source*.

Lectura particulară constituie un element important în procesul formării personalității copilului. În corespundere cu principiul autonomiei implicării active a elevilor, precum și a principiului valoric, profesorul va decide cu elevii titlurile de carte pentru lectură. Oferta de lectură suplimentară pentru vacanță va fi selectată judicios, în corespundere cu particularitățile de vârstă ale elevilor. În vederea formării unei atitudini pro-active a elevului față de lectură, recomandăm realizarea creativă a lecțiilor de tip atelier de lectură.

ASIGURAREA CONTINUITĂȚII IMPLEMENTĂRII NOILOR RECOMANDĂRI ORTOGRAFICE

Prioritar este actualizarea prevederile dispoziției nr. 624 din 21 noiembrie 2016 cu privire la punerea în aplicare a ordinului Ministerului Educației nr. 872 din 17 octombrie 2016 cu privire la punerea în aplicare a *Hotărârii Consiliului Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică nr. 167 din 07.07.2016 și nr. 205 din 25.07.2016 cu privire la aprobarea recomandărilor de aplicare a normelor ortografice de scriere a lui â și sunt*. Reiterăm faptul

că perioada de tranziție stabilită este **17 octombrie 2016 – 31 decembrie 2017**. Prin urmare, pe parcursul anului 2017 – 2018, va fi consolidat demersul didactic în vederea asigurării unor cerințe unice de aplicare a normelor ortografice la toate disciplinele școlare.

Limba și literatura române are un statut privilegiat – este disciplina de școlarizare care asigură „pre-achizițiile” necesare pentru celelalte discipline școlare. În acest context, este firesc ca anume profesorilor Comisiei metodice republicane de Limba și literatura română le va reveni responsabilitatea de a se implica, a promova și a asigura continuitatea implementării cu succes a modificărilor ortografice, în contextul înțelegerii asumate de către societate a fenomenului lingvistic.

În corespundere cu prevederile Dispoziției nr. 624 din 21 noiembrie 2016 cu privire la punerea în aplicare a ordinului Ministerului Educației nr. 872 din 17 octombrie 2016, se recomandă, la necesitate, introducerea unei unități de conținut în proiectarea de lungă durată la limba și literatura română, dedicată consolidării cunoștințelor elevilor despre modificările din ortografia limbii române contemporane.

După caz, Organele locale de specialitate în domeniul învățământului vor acorda asistența metodologică necesară în procesul instruirii, în cascadă, a profesorilor de limba și literatura română, precum și a profesorilor de la alte comisii metodice, monitorizând calitatea implementării în sistemul de învățământ a recomandărilor de aplicare a normelor ortografice.

DISCIPLINELE OPȚIONALE

Finalitatea curricula pentru disciplinele opționale este de a extinde cadrul de ofertare al Curriculumului Național, prin deschidere în raport cu interesele, cerințele educaționale și potențialul fiecărui elev. Disciplinele opționale reprezintă componenta flexibilă a Planului-cadru și au scopul de a contribui la formarea competențelor transversale ale elevilor. Acestea sunt aprobate de către Ministerul Educației conform procedurii prestabilite. Lista disciplinelor opționale este disponibilă pe site-ul ME și poate fi accesată în subdirectorul CURRICULUM. În anul 2017, pentru ciclul gimnazial a fost aprobat, prin ordinul nr. 265 din 28 aprilie 2017 Curriculum pentru disciplina opțională „Lectură pentru ghidare în carieră”.

Precizăm că disciplinele opționale pot fi realizate în clase sau în grupe a câte cel puțin 12 elevi în mediul rural și 15 elevi în mediul urban. La nivel managerial, procesul de selectare a disciplinelor opționale se realizează în conformitate cu prevederile *Planul-cadru pentru învățământul primar, gimnazial și liceal în anul de studii 2017 – 2018*.

Se va urmări ca disciplinele opționale să fie integrate în orarul de bază, fiind specificate conform titlaturii aprobate oficial de Ministerul Educației. Precizăm că disciplina opțională nu constituie pregătire pentru disciplinele de examen, chiar dacă, conform *Repere teoretice și metodologice pentru disciplinele opționale*, unul dintre cele 4 tipuri de curricula opționale este cel de aprofundare. **Proiectarea demersului didactic pentru disciplina opțională** (proiectarea de lungă durată și proiectarea pe unități de învățare) se realizează în conformitate cu cerințele generale de proiectare pentru disciplina Limba și literatura română.

EVALUAREA

Evaluarea este o componentă esențială a procesului educațional care contribuie la conștientizarea de către elev a progresului personal. Prevederile cu privire la normele obligatorii de evaluare a rezultatelor învățării sunt stipulate în *Regulamentul privind evaluarea și notarea rezultatelor școlare, promovarea și absolvirea în învățământul primar și secundar* (ord. ME nr. 638 din 30 iunie 2016). Totodată, prevederile cu privire la procedura de evaluare la limba și literatura română în clasele a II și a III sunt stipulate în metodologiile și ghidurile privind implementarea evaluării criteriale prin descriptori.

Conform prevederilor *Planul-cadru pentru învățământul pentru primar, gimnazial și liceal anul de studii 2017 – 2018*, orarul evaluărilor sumative la disciplinele școlare se va elabora astfel, încât numărul de probe de evaluare la o clasă să nu depășească o disciplină pe zi și trei discipline pe săptămână. La finele semestrelor, în ciclul liceal, la disciplinele la care sunt administrate teze semestriale, conform ordinului Ministerului Educației, pentru a evita suprasolicitarea elevilor, nu vor fi desfășurate și lucrări de evaluare sumative.

Se recomandă ca fiecare unitate de învățare să se finalizeze cu **lecția de evaluare** care va fi urmată **de analiza probei de evaluare**. Lecției de evaluare i se alocă o oră academică. Evaluarea sumativă la sfârșitul semestrului poate fi desfășurată pe durata a două lecții în clasele 8-12 în care se predă și literatura română.

La treapta primară, produsele realizate de către elevi vor fi apreciate în baza criteriilor de evaluare și vor fi comentate cu ajutorul descriptorilor, **fără calificative**. Se recomandă ca profesorul să monitorizeze succesul școlar al elevului în **portofoliu de evaluare al clasei** în care se vor aduna, periodic, grile de evaluare pe anumite competențe, diagrame, fișe de observare, teste, probe *etc.*, diverse materiale ce dovedesc performanțele școlare ale elevilor. La sfârșitul anului școlar, fiecare elev va primi **tabelul de performanță școlară**, care include **descriptorii individuali** în conformitate cu finalitățile curriculare la disciplină.

La începutul anului școlar va fi realizată, în mod obligatoriu, evaluarea inițială, iar la sfârșitul semestrelor se vor realiza evaluări sumative, urmate de lecții de analiză a lucrărilor. La nivelul comisiei metodice, se vor sistematiza rezultatele într-un **tabel al dinamicii**, comparându-se datele înregistrate la evaluarea inițială și cea sumativă de la sfârșitul semestrelor. Formele de evaluare pot fi diferite. Pe parcursul fiecărui semestru se vor desfășura evaluări scrise (teste complex, compuneri de diferit tip, dictări, dictări cu sarcini, rezumatul de text, eseul *etc.*), evaluări orale (povestirea, dialogul și monologul tematic, discursul, interviul *etc.*) și evaluări practice. Ponderea evaluărilor orale este dictată de contextual specific de formare a competenței de comunicare în limba română pentru elevii care studiază în altă limbă. Abilitatea de a putea recepta și media mesajele orale în varia situații de comunicare lingvistică, adaptându-se mediului și demonstrând competențe socioculturale constituie o dominant esențială a profilului absolventului sistemului de învățământ, specificate și prin *Standardele de eficiență a învățării*.

Este important să orientăm elevul spre activități de autoevaluare și evaluare reciprocă, precum și pe **autoevaluarea comportamentelor din domeniul afectiv**. Acest tip de evaluare, deosebit de important pentru elevi, poate fi realizat în bază de chestionare. Asemenea exerciții contribuie la responsabilizarea elevului, în special, dacă profesorul elaborează, în colaborare cu elevii, chestionarele și grilele de evaluare.

TEMA PENTRU ACASĂ

Tema pentru acasă asigură realizarea etapei de extindere în procesul demersului educațional. Aceasta nu trebuie să devină un instrument de suprasolicitare a elevului prin constrângere, rutină și plictis. Este indiscutabil faptul că tema pentru acasă poate constitui un exercițiu eficient de asigurare a consolidării procesului de receptare și interiorizare a unor conținuturi. În mod special, este necesară exersarea în vederea formării competenței lingvistice a elevului (asigurarea feed-back-ului).

Totodată, conform specificărilor din *Planul-cadru pentru învățământul primar, gimnazial și liceal anul de studii 2017 – 2018*, volumul zilnic al temelor pentru acasă nu trebuie să depășească numărul de ore recomandat: pentru clasa I - 1 oră, pentru clasa a II-a – 1,5 ore, pentru clasele a III-IV-a – 2 ore, pentru clasele V-VII – 2,5 3 ore și în clasele VIII-XII – 4 ore. În consecință, profesorul trebuie să demonstreze flexibilitate și creativitate atunci când propune tema pentru acasă.

În contextul implementării temei de cercetare și aplicare, recomandăm realizarea proiectelor educaționale individuale, în perechi sau în grup, valorificându-se conținuturile specifice disciplinei, în corespundere cu strategia didactică personalizată și originală a profesorului la clasă. În acest caz, profesorul va evalua un produs complex, realizat pe durata cel puțin a unei săptămâni de lucru. Sarcinile de proiect se vor axa pe investigație colaborativă, probleme interesante din realitatea cotidiană a elevului. În perioada de realizare a proiectului, profesorul **nu va solicita elevilor** realizarea altor teme pentru acasă. Totodată, se recomandă, pe durata unei unități de învățare, la ciclul liceal, să solicităm elevului doar **un item de tip eseu** (eseu meditativ, eseu argumentativ, eseu structurat etc.) care solicită timp și efort susținut din partea elevului.

ASIGURAREA CONDIȚIILOR DE ACCES

În vederea reintegrării rapide și eficiente, o atenție sporită va fi acordată **copiilor din diasporă**, reîntorși de peste hotare. Formarea competenței de comunicare în limba română este prima condiție care asigură integrarea copilului, de aceea profesorii vor manifesta o atitudine responsabilă. În acest caz, instituția nu va condiționa instituționalizarea copilului, iar șeful comisiei metodice Limba și literatura română va monitoriza procesul de realizare a **planului individual de studiere** a conținuturilor curriculare conform *Planul-cadru pentru învățământul primar, gimnazial și liceal anul de studii 2017 – 2018* și a prevederilor *Regulamentului de evaluare și notare a rezultatelor școlare, promovare și absolvire în învățământul primar și secundar* (ord. nr. 638 din 30 iunie 2016).

MĂiestria Didactică

Profesorul trebuie să fie conștient de complexitatea și relațiile intrinseci dintre toate elementele care contribuie la realizarea învățământului de calitate. În acest sens, el se documentează, cercetează, are o viziune clară și corect orientată în organizarea demersului didactic și investește în propria formare, conștient fiind de rolul pe care-l ocupă în procesul de edificare a personalității elevilor săi.

Se recomandă ca fiecare profesor să participe la varia activități cu caracter metodicodidactic (seminare, traininguri, conferințe, formări online etc.). Pe durata unui an academic, cadrul didactic, încurajat de administrația instituției școlare, va participa la cel puțin **3 activități de formare** (nivel local, național sau internațional). Totodată, va participa la interasistențe și va prezenta lecții publice pentru colegii săi și/sau profesori din alte instituții,

indiferent de faptul dacă este în perioada de atestare. La începutul anului școlar, în luna august, în cadrul atelierelor de lucru ale comisiilor metodice, se vor analiza ofertele de planificare a activității cadrului didactic pentru anul 2017 – 2018, în care se vor specifica tipurile de activități (seminare, ore publice, activități extrașcolare) în corespundere cu tema de cercetare și aplicare selectată, precum și alte aspecte relevante demersului educațional la Limba și literatura română.

PARTENERI ȘI PLATFORME EDUCAȚIONALE UTILE:

- <http://www.ise.md/>;
- <http://prodidactica.md/>
- <http://asociatia-profesorilor.ro/linkuri/selectii-linkuri/>
- eTwinning (www.etwinning.net);
- <http://www.didactic.ro/resurse-educationale/invatamant-gimnazial>;
- <http://www.archeus.ro/lingvistica/main> și altele.

Platforme și aplicații Web 2.0 recomandate: Prezi <https://prezi.com/> (pentru realizarea prezentărilor interactive), Pixton <https://www.pixton.com/> (realizarea de produse), Storybird <http://storybird.com/> (realizarea istoriilor cu imagini), thinlink <http://www.thinlink.com/> (realizarea unei imagini interactive), EDpuzzle <https://edpuzzle.com/> (creare de lecții interactive), LearningApps <https://learningapps.org/> (crearea diferitor tipuri de exerciții).

*Natalia Grîu, consultant superior,
Direcția Învățământ preuniversitar, Ministerul Educației, GDS*

BIBLIOGRAFIE RECOMANDATĂ

1. B.I.E.F.; Gerard, Francois-Marie; Pacearcă, Ștefan. *Evaluarea competențelor: ghid practic*. București: Aramis Print, 2012.
2. Bocoș, Mușata-Dacia. *Instruirea interactivă: repere axiologice și metodologice*. Iași: Polirom, 2013.
3. Callo, Tatiana. *Educația comunicării verbale*. Chișinău: Litera, 2003.
4. Cartaleanu, Tatiana. *Expunerea: exersare și evaluare*. Chișinău: Arc, 2016.
5. Cartaleanu, Tatiana. *Scrierea creativă*. Chișinău: Tipografia Garamont-studio, 2016.
6. Ceobanu, Ciprian. *Învățare în mediul virtual. Ghid de utilizare a calculatorului în educație*. Iași: Polirom, 2016.
7. Cozolino, Luis. *Predarea bazată pe atașament*. București: Trei, 2017.
8. Gherguț, Alois. *Educația incluzivă și pedagogia diversității*. Iași: Polirom, 2016.
9. Gordon, Thomas; Burch, Noel. *Profesorul eficient*. București: Trei, 2011.
10. Grîu Natalia, Oleinic Viorica, Nastas Svetlana, Samson Cornelia, Sandu Svetlana. *Curriculum pentru disciplina opțională Lectură pentru ghidare în carieră, clasele V-IX. Chișinău: Dorința, 2017..*
11. Hattie, John. *Învățarea vizibilă. Ghid pentru profesori*. București: Trei, 2014.
12. *Captarea atenției și actualizarea cunoștințelor. Tehnici de lucru*. I. Iordăchescu. Auxiliar didactic pentru profesorii de limba și literatura română. – Chișinău, Editura ARC, Edițiile din 2009, 2010, 2011
13. Khan, Salman. *O singură școală pentru toată lumea: să regândim educația*. București: Publica, 2015.
14. Marzano, Robert. *Arta și știința predării*. București: Trei, 2015.
15. Neacșu, Ioan. *Metode și tehnici de învățare eficientă*. Iași: Polirom, 2015.
16. Oprea, Crenguța-Lăcrămioara. *Strategii didactice interactive*. București: Editura Didactică și Pedagogică, 2007.
17. Objelean L., N. Bondarenco. *Lectură particulară la limba română pentru clasa a III-a în instituțiile de învățământ cu instruire în limba rusă – Chișinău, 2011.*
18. Pânișoară, Ion-Ovidiu. *Profesorul de succes: 59 de principii de pedagogie practică*. Iași: Polirom, 2009.
19. Peter Senge (coord.) *Școli care învață. A cincea disciplină aplicată în educație*. București: Trei, 2016.
20. Popovici, Angela. *Audiem și vorbim românește*. Ghidul profesorului. Material auxiliar la manualele de limba română pentru școala alolingvă (ciclul gimnazial). – Chișinău, U.P.S. „Ion Creangă”, 2010.
21. Rey, Bernard, Defrance, Anne, Pacearcă, Ștefan, Carette, Vincent, Kahn, Sabine. *Competențele în școală. Formare și evaluare*. București: Aramis Print, 2012.
22. Robinson, Ken. *O lume ieșită din minți: revoluția creativă a educației*. București: Publica, 2011.
23. Sâmișăian, Florentina. *O didactică a limbii și literaturii române: provocări actuale pentru profesor și elev*. București: Art, 2014.

24. Ulrich, Cătălina. *Învățarea prin proiecte. Ghid pentru profesori*. Iași: Polirom, 2016.
25. Wagner, Tony. *Formarea inovatorilor. Cum crești tinerii care vor schimba lumea de mâine*. București: Trei, 2014.
26. Ionescu, M., „Instrucție și educație”, ed. IV, Editura Erikon, Cluj-Napoca Petrescu, P., Pop, V. :Transdisciplinaritatea – o nouă abordare a situațiilor de învățare, Editura Didactică și Pedagogică, București 2007.
27. Ciolan, L. - Dincolo de discipline – ghid pentru învățarea integrată/cross-curriculară, Ed. Humanitas Educational, București, 2003.
28. http://mentoratrural.pmu.ro/sites/default/files/ResurseEducationale/63055_modul_1_strategii_%20trans_final.pdf.
29. http://ise.md/uploads/files/1460968116_19.-perspective-metodologice-de-formare-dezvoltare-a-competentelor-disciplinare-ale-elevilor-in-context-axiologic.pdf
30. <http://www.uvvg.ro/cdep/wp-content/uploads/2012/06/Didactica-competente-final.pdf>
31. http://ise.page.md/uploads/files/1389967769_monografie-afanas-2012.pdf
32. <http://www.limbaromana.md/index.php?go=articole&n=79>